



Så går det till

# Planläggning och prövning av tunnelbana till Nacka och Söderort

Nu ska tunnelbanan byggas ut från Kungsträdgården via Sofia till Nacka och från Sofia via Gullmarsplan till Sockenplan. För att kunna bygga ut tunnelbanan krävs flera formella handlingar och beslut. Här kan du läsa om vilka beslut som fattas och hur du har möjlighet att påverka vårt arbete. Byggstart är planerad till 2019 och byggtiden planeras till 7–8 år.

En tunnelbaneutbyggnad till Nacka och Söderort är ett steg i ett omfattande arbete för att säkerställa ett effektivt trafiksystem i hela Stockholmsregionen och för att främja och möjliggöra bostadsbyggande. För östra Stockholms fortsatta utveckling krävs en kapacitetsstark kollektivtrafik – en tunnelbana.

## Tidigare utredningar

2012 tog Region Stockholm fram en studie över kollektivtrafiken till östra Stockholm. Studien visade att det befintliga väg- och spårnätet inte har tillräcklig kapacitet för den befolkningsökning som sker i Nacka och Värmdö. Utbyggnad av tunnelbana ansågs vara det mest rimliga alternativet eftersom andra alternativ kräver för stora markanspråk.

Under 2013/2014 genomförde Region Stockholm en förstudie av tunnelbana till Nacka. Under arbetet med förstudien genomfördes samråd och länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan hämtades in. Förstudien redovisar sju alternativa dragningar och förslag på lokalisering av sex arbetstunnlar under byggskedet. Till förstudien upprättades även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som jämför olika alternativ.

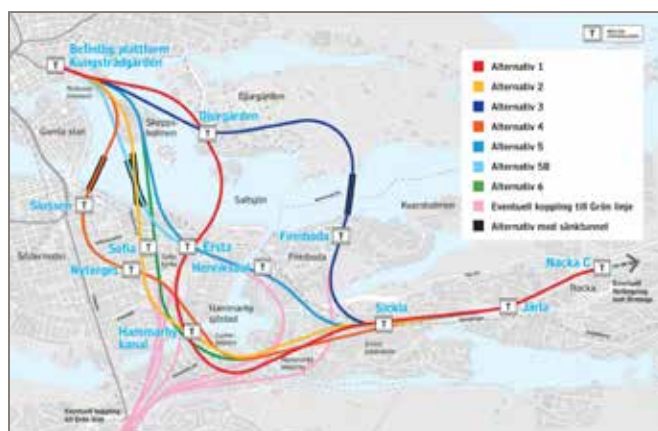
I samband med förstudien genomförde Region Stockholm en idéstudie av utbyggnad mot Gullmarsplan och Söderort tillsammans med Stockholms stad. Detta skulle ge en kopplingsmöjlighet till Grön linje mot Hagsätra. Flera möjliga sträckningar redovisades.

Bedömningarna i förstudien och idéstudien var att alternativ 6 till Nacka (se illustration till höger) och 6C till Gullmarsplan och Söderort skulle ge störst måluppfyllelse vad gäller resenärsnyttor, investeringskostnader, samhällsekonomisk lönsamhet och miljökonsekvenser.

Region Stockholm bedömde, i samband med att planeringsarbetet inleddes, att utbyggnaden är av den omfattningen och karaktären att det förelåg underrättelseskyldighet till regeringen rörande tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 5 § miljöbalken. Regeringen har besvarat underrättelsen med att man inte kommer att begära in en ansökan om tillåtlighet för projektet.

## Beslut om utbyggnad av tunnelbanan

I slutet av 2013 enades staten, Region Stockholm, Järfälla kommun, Nacka kommun, Solna stad och Stockholms stad om att tunnelbanan ska byggas ut, hur det ska finansieras och att totalt 78 000 bostäder ska byggas i tunnelbanans närområde. För Stockholms stads del handlar åtagandet om att bygga cirka 43 000 nya bostäder i Söderort, Slakthusområdet och på Södermalm. Nacka kommun har å sin sida åtagit sig att bygga 13 500 nya bostäder. Överenskommelsen utgår från de tidigare studierna för hur tunnelbanan ska byggas till Nacka och Söderort.



Många olika alternativa sträckningar för tunnelbanan från Kungsträdgården till Nacka studerades under förstudien. Alternativ 6 (det gröna strecket ovan) visade sig ge störst måluppfyllelse.

I mars 2014 bildades förvaltning för utbyggd tunnelbana som fick ansvar för att tunnelbanan byggs ut till Nacka, Arenastaden och Barkarby samt att Blå linje byggs ut till Gullmarsplan och Söderort och kopplas samman med Gröna linjens Hagsätragren.

### En järnvägsplan tas fram

Under 2014 inledde vi på Region Stockholms förvaltning för utbyggd tunnelbana den formella planläggningsprocessen för att ta fram en järnvägsplan för tunnelbana till Nacka och Söderort. En järnvägsplan är inte obligatorisk för att bygga tunnelbana, det kan räcka med detaljplaner som regleras av plan- och bygglagen.

Vi har dock i samråd med berörda kommuner bedömt att en järnvägsplan ger övervägande fördelar. Bland annat säkras den markåtkomst och ger en bättre helhetsbild av utbyggnaden. Detta underlättar för sakägare och allmänheten att sätta sig in i frågan.

### Detaljplaner krävs

Parallellt med järnvägsplanen tar Nacka kommun och Stockholms stad fram detaljplaner som säkras att utbyggnaden av tunnelbanan inte strider mot gällande planer. Kommunerna kommer att tillgodogöra sig samråds-synpunkterna i detaljplaneprocessen genom ett så kallat samordnat planförfarande. Inkomna synpunkter berör alltså järnvägsplanen och detaljplanerna. Järnvägsplanen och detaljplanerna ställs ut för granskning i stort sett samtidigt.

### Betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen har beslutat att utbyggnaderna av tunnelbanan från Kungsträdgården till Nacka och från Sofia till Gullmarsplan/Söderort innebär betydande miljöpåverkan. Det innebär att för båda sträckorna ska samråd ske med statliga myndigheter, allmänhet och organisationer som kan antas bli berörda. Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för prövningen av järnvägsplanen.

### Samråd

Samråd pågår löpande under hela planeringsprocessen fram till att ett planförslag färdigställts och ställs ut för granskning. Under tiden för när samråd pågår kan man ställa frågor och lämna synpunkter och särskilda samrådsinsatser görs också i viktiga skeden.

- Samråd om bland annat lokaliseringen av tunnelbanan till Nacka hölls under 2013 i samband med arbetet med förstudien.
- I februari/mars 2015 hölls samråd om sträckningarna och möjliga lägen för stationsuppgångar vid Sofia, Hammarby kanal, Sickla, Järla, Nacka, Gullmarsplan samt Globen/Enskede gård eller en ny station i Slakthusområdet.
- Under april/maj 2015 hölls samråd om sträckning och stationsplacering i Slakthusområdet. Därefter, den 6 oktober 2015 godkände landstingsstyrelsen utredningen. Beslutet innebär att stationerna Globen och Enskede gård läggs ned och ersätts av en ny, underjordisk tunnelbanestation i Slakthusområdet.

## Preliminär tidplan för projektet



- Under oktober/november 2015 hölls samråd kring byggskedet. Då presenterade vi var stationsentréer, arbetstunnlar och byggarbetsplatser föreslås att placeras.
- November/december 2016 hölls samråd med fokus på tunnelbanans utformning och dess konsekvenser. Samrådet avsåg både järnvägsplan och tillståndsansökan enligt miljöbalken. På samrådet presenterades bland annat miljökonsekvensbeskrivningen för järnvägsplanen (MKB). Där beskrivs projektets miljöpåverkan under driftskedet och visar vilken typ av skyddsåtgärder som föreslås genomföras. MKBn är en del av underlaget för fastställelse av järnvägsplanen.
- I maj 2017 hölls ett kompletterande samråd om station Sofia och ett riktat kompletterande samråd för ett friskluftsintag i Hammarby sjöstad.

Samrådssynpunkter samlas in och kommenteras efter varje samrådsperiod.

Parallellt med järnvägsplanen arbetar Stockholms stad och Nacka kommun med att ta fram nya detaljplaner eller ändra befintliga detaljplaner så att de medger tunnelbaneutbyggnaden. Detta sker genom samordnat planförfarande vilket innebär att kommunerna inte kommer att ha separata samråd för detaljplanerna, utan detaljplanerna tillgodoräknar sig järnvägsplanens samråd. Detta eftersom de omfattar samma åtgärder som järnvägsplanen.

## Granskning av järnvägsplan och detaljplaner

Under första kvartalet 2018 ställdes järnvägsplanen ut för granskning tillsammans med bland annat MKBn och samrådsredogörelse. Under samma tidsperiod har kommunernas detaljplaner ställts ut för granskning.

De synpunkter som kommit in under granskningen har sammanställts och kommenterats i ett granskningsutlåtande. Länsstyrelsen har tillstyrkt planen och i oktober 2018 överlämnat Region Stockholm järnvägsplanen till Trafikverket för fastställelseprövning.

## Lagakraftvunnen Järnvägsplan och detaljplaner

Järnvägsplanen för tunnelbanan fastställdes av Trafikverket i september 2019 och vann laga kraft i oktober 2019.

Nackas detaljplan vann laga kraft i oktober 2018. Stockholms detaljplan vann laga kraft i september 2019.

## Mark- och miljödomstolens prövning

Tillståndsansökan till mark- och miljödomstolen lämnades in i mars 2017. Efter att alla fått yttra sig och Region Stockholm bemött synpunkterna höllshuvudförhandling under februari 2019. Dom med verkställighet meddelades i juni 2019.

Domen har överklagats på några punkter och mark- och miljööverdomstolen har meddelat prövningstillstånd i oktober 2019. Verkställigheten har inte överklagats. I nuläget pågår en skriftväxling och Region Stockholm inväntar domstolens handläggning.

### Vill du veta mer?

Mer information, dokument och handlingar om utbyggnaden hittar du på vår webbplats [nyatunnelbanan.sll.se](http://nyatunnelbanan.sll.se)

För mer information om hur planläggningsprocessen går till, läs gärna också Trafikverkets skrift "[Planläggning av vägar och järnvägar](#)"

Har du frågor? SL Kundtjänst svarar på dina frågor dygnet runt. Ring 08-600 10 00 eller fyll i formuläret på [nyatunnelbanan.sll.se](http://nyatunnelbanan.sll.se)

Denna skrift uppdateras löpande under projektets gång.